

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda (przewodniczący)

SSN Piotr Sławomir Niedzielak (sprawozdawca)

Ławnik Hanna Wiśniarska

Protokolant Bernard Bałazy

w sprawie obwinionego sędziego Sądu Okręgowego w G. - A. K.,
z wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...],
z dnia 21 marca 2018 r., sygn. SD [...]
po rozpoznaniu w Sądzie Najwyższym Izbie Dyscyplinarnej
na posiedzeniu w dniu 7 marca 2019 r.
zażalenia obwinionego
na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...]
z dnia 11 maja 2018 r., sygn. akt ASD-[...] o zawieszeniu postępowania
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy Prawo o ustroju sądów
powszechnych

postanowił:

- 1. uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu w [...].**
- 2. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa.**

Sygn. akt I DO 11/18

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny – Sąd dyscyplinarny w [...] postanowieniem z dnia 11 maja 2018 roku sygn. akt ASD [...] (w treści postanowienia omyłkowo wskazano dzień 11 maja 2017 r.), wydanym na rozprawie, na podstawie art. 22 § 1 kpk w zw. z art. 128 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych zawiesił postępowanie dyscyplinarne przeciwko sędziemu Sądu Okręgowego w G. - A. K., toczące się z wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 usp do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy prowadzonej przez Prokuraturę Okręgową w C. w sprawie o sygn. akt PO IV Ds. [...] o czyn z art. 207 § 1 kk, który obejmuje okres czterech lat, w którym mieszczą się również zachowania będące przedmiotem postępowania dyscyplinarnego.

Zażalenie na to postanowienie wniósł obwiniony.

Zaskarżył postanowienie w całości. Zarzucił postanowieniu na podstawie art. 439 § 1 pkt 1,2,3 k.p.k i art. 128 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych obrazę art. 204 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych w związku z nowym brzmieniem § 1 art. 110, które weszło w życie z dniem 03 kwietnia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 5) ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, który to przepis art. 204 w § 1. stanowi, że w sprawach przewinień dyscyplinarnych sędziów popełnionych przed wejściem w życie ustawy stosuje się przepisy tej ustawy, a jedynie w przypadku określonym w § 2 tego przepisu, Sąd Dyscyplinarny powołany na podstawie przepisów dotychczasowych działa do zakończenia postępowania w sprawach, o których mowa w § 3, tego przepisu, jednak tylko do spraw należących do właściwości sądów dyscyplinarnych niezakończonych w pierwszej instancji do dnia wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, co powoduje, że Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny orzekał w sprawie przewinienia dyscyplinarnego, pomimo że sprawa nie należała już do właściwości tego sądu, który to sąd wprowadzie działa do zakończenia postępowania w sprawach należących dotychczas do jego właściwości, jednak tylko w sprawach dyscyplinarnych niezakończonych w pierwszej instancji, gdy tymczasem przedmiotowa sprawa nie została rozpoczęta do dnia wejścia w życie nowelizacji ustawy, a tym samym, ta sprawa nie może być potraktowana, jako sprawa niezakończona, co powoduje, że sprawa powinna należeć do właściwości sądu dyscyplinarnego powołanego stosownie do nowego brzmienia § 1 art. 110, które weszło w

życie z dn. 3.04.2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 5) ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, włącznie z zapadłym wcześniej postanowieniem o nieuwzględnieniu wniosku o umorzenie postępowania i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi właściwemu do rozpoznania sprawy.

W uzasadnieniu podniósł ponadto, że nawet gdyby nie doszło do uchybienia w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej, to i tak merytoryczna zasadność zawieszenia postępowania nasuwa poważne zastrzeżenia, gdyż brak jest dowodów na zaistnienie zdarzeń albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynów, a zatem postępowanie zgodnie z art. 17 § 1 k.p.k powinno zostać umorzone.

Sąd Najwyższy Izba Dyscyplinarna zważył, co następuje:

Zaskarżone postanowienie nie mogło się ostać, niezależnie od treści zarzutu podniesionego w petitum zażalenia.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że brak jest jakichkolwiek podstaw, aby uznać, że wystąpiła którakolwiek z przywołanych przez skarżącego bezwzględnych przyczyn odwoławczych, których wystąpienie obwiniony wiąże z tezą, że Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] nie jest właściwy do rozpoznania sprawy z wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...]. Założenie poczynione przez obwinionego jest bowiem oczywiście błędne, gdyż wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej wpłynął do Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w [...] w dniu 21 marca 2018 r., co było równoznaczne z zainicjowaniem toku postępowania w pierwszej instancji przed w/w Sądem (co więcej w dniu 29 marca 2018 r. wylosowano skład orzekający). W opisanym stanie rzeczy nie sposób jest zatem uznać, że prowadzone postępowanie dyscyplinarne jeszcze się w pierwszej instancji przed Sądem Apelacyjnym – Sądem Dyscyplinarnym w [...] nie toczyło. Przeciwnie zaistniałe okoliczności nakazywały, zgodnie z art. 122 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.2018.5 z późn. zm.), stosowanie przepisów dotychczasowych do zakończenia postępowania w instancji, w której się właśnie toczy, a zatem nie było żadnych podstaw do uznania, że Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] nie jest już właściwy do rozpoznania sprawy i powinna nastąpić zmiana organu ją rozpoznającego na sąd dyscyplinarny w rozumieniu przepisów art. 110, 110a-c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów

powszechnych, w brzmieniu obowiązującym od dnia 3 kwietnia 2018 roku. Trzeba także podkreślić, że przepis art. 204 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych jest umieszczony w rozdziale 2 „Przepisy przejściowe i końcowe” i zawiera przepisy, które regulują zagadnienie postępowań dyscyplinarnych w okresie przejściowym w związku z wejściem w życie w/w ustawy z dnia 27 lipca 2001 r., nie mają natomiast zastosowania w związku ze zmianami dokonywanymi po jej wejściu w życie.

Zgodzić się natomiast należy z obwinionym, co do tego, że zawieszenie postępowania jest merytorycznie niezasadne, choć kolejne kwestie, które podniósł w uzasadnieniu swego stanowiska (patrz przedostatni akapit uzasadnienia), nie mogły zostać rozpoznane przez Sąd Najwyższy w niniejszym postępowaniu, gdyż – z oczywistych przyczyn – nie były w ogóle jego przedmiotem.

W istocie rzeczy zaskarżone postanowienie nie jest trafne, a to z tej przyczyny, że toczące się równolegle przeciwko obwinionemu postępowanie karne, w świetle obowiązujących przepisów, nie stanowi długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, a tym samym nakazującej jego zawieszenie.

Rzecz bowiem w tym, że postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od jednocześnie prowadzonego przeciwko sędziemu postępowania karnego, także w wypadku tożsamości zachowań będących przedmiotem tych postępowań, co wynika nie tyle nawet z orzecznictwa sądowego, a wprost z treści przepisów art. 119 i 120 § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (których brzmienie przed dniem 3 kwietnia 2018 r. było takie samo jak obecnie).

Należy podkreślić, że gdyby ustawodawca chciał w jakikolwiek inny sposób określić relację pomiędzy w/w postępowaniem karnym i dyscyplinarnym niż to wynika z przywołanych przepisów, to nic nie stało temu na przeszkodzie aby to uczynić, w tym poprzez wyrażne unormowanie, że sąd dyscyplinarny w takim wypadku zawiesza, czy też może zawiesić postępowanie dyscyplinarne do czasu zakończenia postępowania karnego, warunkując taką decyzję względami ekonomiki procesowej. Takiego rozwiązania obowiązujące przepisy jednak nie znają.

Wypada również podnieść, że próba uzasadnienia zawieszenia postępowania przez Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] poprzez odwołanie się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2017 r. sygn. akt SNO 48/17 była również chybiona, gdyż orzeczenie to dotyczy całkowicie odmiennej sytuacji, a mianowicie takiej, w której sędzia został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwa, nim zakończyło się przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne, co nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Nie można też nie zauważyć, że w realiach niniejszej sprawy, czy to w kontekście względów ekonomiki procesowej, czy też terminów przedawnienia, brak jest podstaw aby aż tak silnie akcentować tożsamość zachowań obwinionego stanowiących przedmiot postępowania dyscyplinarnego i karnego, jak to czyni Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...].

Przecież zarzut dyscyplinarny dotyczy zaledwie dwóch niezwykle ograniczonych czasowo i osobowo zdarzeń w sytuacji, gdy postępowanie karne ma dotyczyć (bo z akt sprawy nie wynika, aby był znany ostateczny kształt zarzutu) wieloczynnościowego przestępstwa z art. 207 § 1 kk obejmującego okres aż czterech lat. Na podstawie doświadczenia zawodowego można zatem przewidywać, że postępowanie karne może trwać zdecydowanie dłużej niż postępowanie dyscyplinarne, w którym Zastępca Rzecznika zawnioskował o przesłuchanie na rozprawie jedynie pięciu świadków. Nie bez znaczenia dla oceny, iż trudno w tej sytuacji zasadnie zawiesić postępowanie dyscyplinarne odwołując się do względów ekonomiki procesowej jest także to, że sąd dyscyplinarny ma procesową możliwość ewentualnego wykorzystania materiałów postępowania karnego.

Jednocześnie z uwagi na całkowicie odmienną deontologię odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej, co musi również rzutować na wykładnię art. 128 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, tym bardziej gdy przepis ten nakazuje uwzględnianie odrębności wynikających z charakteru postępowania karnego, nie sposób uznać, aby wynik aktualnie prowadzonego postępowania dyscyplinarnego miał znaczenie dla ewentualnej odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego za całość zachowań, które przekraczają, jego przedmiot, a są objęte zarzutem w prowadzonej sprawie karnej.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.